

วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณงามความดีหรือคุณธรรม เป็นองค์ประกอบของการจัดการศึกษามาโดยตลอด เพื่อให้บุคคลมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ดียิ่ง เป็นที่พึงปรารถนาของ สังคม นักการศึกษาหรือนักวิชาการ ตลอดจนผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาค้นคว้า และวาง แนวทาง เพื่อสร้างคุณธรรมที่ดีงามแก่สังคม และเป็นแนวทางที่แก้ปัญหาสังคมของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งถูกกำหนดโดย สภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่ผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านคุณธรรม ที่เกิดจากการศึกษาในปัจจุบันนี้ยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาจากเอกสาร บทความ หลักสูตร วิชาพลศึกษา ตลอดจนงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

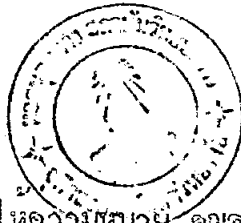
ความหมายของคุณธรรมและกีฬา

ความหมายของคุณธรรม

"คุณธรรม" ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายแนวทาง ซึ่งประมวลได้ดังนี้

กมล ทองธรรมชาติ ให้ความหมายคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมหรือ หลักความประพฤติที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้อื่นคือถือและปฏิบัติตาม¹

¹กมล ทองธรรมชาติ, "คุณธรรมและจริยธรรมของพลเมืองไทย," วารสาร ไทย 2 (มกราคม - มีนาคม 2525) : 80.

วีระ บำรุงรักษา ให้ความหมาย คุณธรรม (Virtues) คือความรู้สึกนึกคิด (Mental Attitude) หรือสภาพของจิตที่เป็นกุศล คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกเป็นการกระทำ พฤติกรรมหรือกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สภาพจิตที่เป็นกุศลที่เรียกว่า คุณธรรมนี้เกิดขึ้นได้เพราะจิตรู้จักความจริง (Truth) ความดี (Goodness) และความงาม¹ (Beauty)

นวลเพ็ญ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ ให้ความหมาย คุณธรรม ว่า หลักของความดี ความควรกระทำ และความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมและวัฒนธรรม บุคคลยึดคุณธรรมเป็นหลักประจำใจ เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อความสุขความเจริญของตนเอง และเพื่อสังคมเป็นระเบียบและเป็นสุข²

จากความหมายของคำว่า คุณธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึงหลักของความดีงามแห่งความประพฤติ และลักษณะอุปนิสัยอันดีงามที่สะสมอยู่ในใจบุคคล เป็นประโยชน์ต่อสังคม ผู้ยึดถือและปฏิบัติตามเพื่อความเจริญของตนเองและสังคม "คุณธรรม คือ ความดีงามอันมีอยู่ในตัวบุคคล คุณธรรมเกิดมาจากการปลูกฝัง การที่ได้เห็น ได้ยิน และได้อ่าน ที่สำคัญที่สุดคือ ได้เห็นพฤติกรรมที่แสดงคุณธรรมของบุคคลที่เคารพรักเป็นตัวอย่างมา..."³

ความหมายของกีฬา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่ากีฬาไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพื่อเป็นการบำรุงแรงหรือเพื่อบ่อนคลายความเคร่งเครียดทางจิต

¹กรมวิชาการ, แนวทางพัฒนาจริยธรรมไทย การประชุมวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย 22-27 มกราคม 2523 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523), หน้า 131.

²นวลเพ็ญ และวีรยุทธ วิเชียรโชติ, "การสร้างสรรคคุณธรรม," มิตรครู 21 (สิงหาคม 2521) : 24.

³กรมวิชาการ, "คุณธรรมและมารยาทในการสื่อสาร," หนังสือเวียนภาษาไทย ชุดทักษะพัฒนา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.5), หน้า 22.

พจนานุกรมฉบับเวบสเตอร์ (Webster Dictionary) ได้ให้ความหมายของคำว่ากีฬาไว้ว่า กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ใช้กำลังทางร่างกายให้เป็นไปตามแบบประเพณีหรือกฎข้อบังคับที่วางไว้ เพื่อความสนุกสนานหรือเพื่อนันทนาการในเวลาว่าง ซึ่งอาจจะเป็นที่ในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้

ไวสส์ (Weiss) ให้ความหมายของกีฬาว่า หมายถึงการแข่งขัน การเล่นที่ใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวของร่างกาย โดยการเล่นนั้นต้องดำเนินตามกฎกติกา¹

สตราบ (Straub) ให้ความหมายของกีฬาว่า หมายถึงการแสดงออกถึงความสามารถทางร่างกายของบุคคล โดยให้เป็นไปตามแบบประเพณี หรือกฎ กติกา²

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้สรุปความหมายของกีฬาไว้ว่า กิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เล่นเพื่อความสนุกสนาน และเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถและความสวยงาม ด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกาย ในเวลาว่างและให้เป็นไปตามกฎและระเบียบที่วางไว้ ทั้งนี้โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างอื่น นอกจากผลที่เกิดจากกิจกรรมในตัวของมันเองเท่านั้น³

และได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของกีฬาเอาไว้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

1. เป็นกิจกรรมที่เป็นไปตามความสมัครใจ และเป็นกิจกรรมที่เล่นในเวลาว่างตามความพอใจของตนเองไม่มีใครบังคับ

¹Paul Weiss, Sport : A Philosophic Inquiry (Illinois: Southern Illinois University Press, 1969), p. 143.

²William F. Straub, The Lifetime Sports-Oriented Physical Education Program (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1976), p. 8.

³วรศักดิ์ เพียรชอบ, "ความหมายและลักษณะที่สำคัญของกีฬา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 7 (ตุลาคม 2524) : 3-4.

2. กีฬาเป็นกิจกรรมที่มีสถานที่เล่นซึ่งจำกัดไว้ โดยเฉพาะสำหรับกีฬาในแต่ละประเภทนั้น ๆ

3. ทักษะในการ เล่นกีฬา และผลของการ เล่นกีฬาทานปกติแล้วจะไม่สามารถบอกล่วงหน้าได้

4. กีฬาในตัวของมันเองนั้น เมื่อเล่นแล้วจะไม่มีผลตอบแทนอย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากความสนุกสนานที่เกิดขึ้นในตัวของมันเองเท่านั้น

5. กีฬามีหลักและวิธีการปฏิบัติอย่างเป็นพิธีรีตอง และเขียนไว้ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและที่เป็นที่เข้าใจกัน

6. ลักษณะที่สำคัญยิ่งของกีฬา คือ ผู้เล่นจะต้องมีทักษะและความสามารถทางร่างกายสูง

7. กีฬาแม้ไม่ใช่เกมส์ที่ขึ้นอยู่กับโชค หรือสิ่งที่อยู่นอกอำนาจควบคุมของมนุษย์ เช่น การโยนลูกเต๋า แต่ในบางครั้งในกีฬาบางประเภทก็ได้นำโชคเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้เพื่อความยุติธรรมของผู้เล่นทั้งสองฝ่ายมากกว่าอย่างอื่น

8. กีฬาที่เป็นชุด จะมีองค์การสังคมที่ค่อนข้างจะคงที่แน่นอน เช่น มีชุดในการแข่งขัน

9. กีฬามีมาตรฐาน กฎระเบียบที่เป็นพิธีรีตอง เป็นจำนวนมาก และค่อนข้างจะเป็นระบบสถาบันมากกว่า คือมีหน่วยงานที่เป็นผู้รักษามาตรการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎและระเบียบที่ใ้กว้างไว้

10. ในกีฬามีหน่วยงานที่คอยให้ความสนับสนุน ผู้สนับสนุนนี้อาจจะเป็นการสนับสนุนทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

11. กีฬาต้องอาศัยหลักการทางคำนวณ วิชาการ ความรู้ ทักษะ และอุปกรณ์

12. ในกีฬามักจะมีพิธีหรือสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์สำหรับกีฬาที่มีการปฏิบัติเป็นประจำ

13. ในกีฬาจะมีขอบข่ายหรือระดับของการศึกษา ทั้งนี้เพราะว่าในกีฬานั้นมีความจำเป็นจะต้องมีความรู้ ทักษะ ตลอดจนกลวิธีในการเล่นต่าง ๆ ในระดับสูง

14. กีฬามีลักษณะ เป็นสถาบันสังคมอย่างหนึ่ง สถาบันสังคมนี้ประกอบไปด้วยองค์การของสังคม ซึ่งจัดดำเนินการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกีฬา เช่น ชมรมการกีฬา ชุบกีฬา องค์การบริหารการกีฬา ทั้งในระดับชาติและระหว่างชาติ เป็นต้น

15. กีฬามีลักษณะ เป็นสภาพการณ์ของสังคมอย่างหนึ่ง เพราะการมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกีฬานั้นอาจจะแยกได้สามระดับและชนิดซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลา ความบ่อย หรือความมากน้อยของการเกี่ยวข้องนั้น¹

ประเภทของกีฬา

ในปัจจุบันนี้ การกีฬาได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในหมู่ประชาชน กีฬามีอยู่มากมายหลายประเภท และมีวิธีการดำเนินการจัด การ เล่น อุปกรณ์ สถานที่ โอกาส ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการจัด การ เล่น และการแข่งขันที่แตกต่างกัน จึงมีผู้จำแนกประเภทของกีฬาเอาไว้ดังนี้

จรินทร์ ธานีรัตน์ ได้จำแนกชนิดของกีฬาในแง่ของการจัดเป็น 2 ประเภทคือ

1. กีฬาเพื่อความชนะเลิศ หมายถึง การจัดกีฬาเพื่อการแข่งขัน เพื่อหาความชนะเลิศ และเพื่อประสิทธิภาพของการกีฬา ซึ่งได้แก่ การแข่งขันกีฬาชนะเลิศต่าง ๆ
2. กีฬาเพื่อมวลชน หมายถึง การจัดกีฬาเพื่อให้ชนส่วนใหญ่ของประเทศของจังหวัด อำเภอ ตำบล สถานศึกษา บริษัท ธนาคาร โรงงาน ฯลฯ ได้มีโอกาสเล่นกีฬาโดยเสรี เพื่อส่งเสริมให้มวลชนเหล่านั้นมีสุขภาพ พลานามัยดี และมีจิตใจที่เต็มไปด้วยคุณธรรมที่งดงาม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมที่เขาอาศัยอยู่²

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7-10.

² จรินทร์ ธานีรัตน์, "กีฬาเพื่อมวลชน," วารสารดุสิตศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ 2 (เมษายน 2524) : 205.

สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์ ใ้จำแนกชนิดของกีฬาตามจุดมุ่งหมายของการกีฬาไว้ 2 ประเภทคือ

1. กีฬาแข่งขัน ผู้เล่นกีฬาประเภทนี้จะมุ่งการฝึกซ้อมหรือฝึกหัด เพื่อเตรียมตัวสำหรับการแข่งขัน หรือพิชิตความชนะเลิศอย่างจริงจัง พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ ผู้เล่นกีฬาประเภทนี้ ใ้แก่นักกีฬาอาชีพทั้งหลาย
2. กีฬาเพื่อสันตนาการ ผู้เล่นกีฬาประเภทนี้มุ่งการเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันหรือการเล่นกีฬา เพื่อแสดงความสามารถของตนเอง เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางสมองหรือทางร่างกาย ภายหลังจากการปฏิบัติการกิจประจำวัน มิไ้มุ่งหวังชัยชนะมากนัก ผู้เล่นกีฬาประเภทนี้คือ นักกีฬาสัมกร เล่นโดยทั่ว ๆ ไป นักกีฬาโรงเรียน ผู้เล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนานทั้งหลาย ตลอดจนผู้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพทั้งหลาย¹

อวย เกตุสิงห์ ใ้จำแนกชนิดของกีฬาออกเป็นกีฬาแข่งขัน กีฬาสุขภาพ กีฬาคณิตการ กีฬาป้องกันโรค และกีฬาฟื้นฟูสภาพ

1. กีฬาแข่งขัน ใ้แก่ กีฬาทั่วไป เช่น กรีฑา ฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส ยูโด แบดมินตัน มวย รักบี้ ตะกร้อ เป็นต้น
2. กีฬาสุขภาพ ใ้แก่ การออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพ ทรวงทรงใ้ให้อยู่ในภาวะที่เหมาะสมตามวัย เช่น การวิ่งตอนเช้า การรำมวยจีน การเดิน เป็นต้น
3. กีฬาคณิตการ ใ้แก่ กีฬาที่จัดขึ้นเพื่อใ้ผู้ที่มีความพิการทางกายใ้แสดงออกถึงความสามารถในการแข่งขัน เช่น การแข่งขันรถเข็น การว่ายน้ำ การเล่นเกมสต่าง ๆ

¹สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์, "กีฬาเพื่อสันตนาการในหลักสูตรพลศึกษา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการ 3 (มกราคม - ตุลาคม 2520) : 92.

4. กีฬาป้องกันโรค ได้แก่ การออกกำลังกายเพื่อป้องกันการเกิดโรคบางชนิด ในคนชราหรือผู้ที่ไม่ค่อยได้มีโอกาสออกกำลังกาย เช่น โรคเบาหวาน โรคความดัน โรคเหน็บชา โรคนายห้าง (Hypokinesia)

5. กีฬาฟื้นฟูสภาพ ได้แก่ การเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายเพื่อฟื้นฟูภาวะให้เป็นปกติเร็วขึ้น ภายหลังจากการเจ็บป่วย ซึ่งอาจจะกระทำไ้หลายวิธีตามคำแนะนำของแพทย์หรือนักกายภาพบำบัด¹

นโยบายการส่งเสริมการกีฬาแห่งสหประชาชาติและของไทยในปัจจุบัน

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าพลศึกษาและการกีฬา เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากร อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญของมนุษยชาติ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้กำหนดหลักการนโยบาย และเป้าหมายเกี่ยวกับกฎบัตรระหว่างประเทศด้านพลศึกษาและการกีฬาเอาไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชาติและทฤษฎีวิชาการด้านพลศึกษาและการกีฬา ที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของมวลมนุษยชาติในปัจจุบัน

กฎบัตรระหว่างประเทศด้านพลศึกษาและการกีฬา ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

หลักการ :

ในการประชุมสามัญสมัยที่ 20 ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2521 ได้ประกาศนโยบายให้ประเทศต่าง ๆ ตระหนักว่า

- สหประชาชาติ ได้รับรองเรื่องศักดิ์ศรีและคุณค่าของบุคคล ตามหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งเจตนารมณ์แน่วแน่ในอันที่จะพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

¹ อวย เกตุสิงห์, "ผลร้ายของกีฬาสุขภาพและการป้องกัน," วารสาร สุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการ 6 (มกราคม 2523) : 12.

- โคนัยแห่งปัญญาสาวกาค่ายสิทธิมนุษยชน มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันโดยไม่แยกเพศ พันธุ์ ผิว ภาษา ศาสนา ลัทธิการเมือง สังคมฐานะ ชนชาติกำเนิด ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ

- บุคคลย่อมมีอิสระในการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา และจริยธรรมตามลัทธิของตน รวมถึงโอกาสในการเรียนรู้ เกี่ยวกับพลศึกษาและการกีฬาได้ตามอัธยาศัย

- เมื่อบุคคลได้รับการพัฒนาในด้านร่างกาย สติปัญญา และจริยธรรมให้มีคุณภาพเลิศแล้ว ย่อมช่วยในการพัฒนาประเทศได้มากที่สุด

- พลศึกษาและการกีฬามีบทบาทสำคัญในอันที่จะช่วยปลูกฝังค่านิยมเบื้องต้น เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ

- พลศึกษาและการกีฬา ควรจะมุ่งส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันทั้งในแง่บุคคลและส่วนรวม โดยช่วยเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจ ความสามัคคี ภาวะกรภาพ ความนับถือ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนบูรณาภาพและศักดิ์ศรีของบุคคล

- เป็นความรับผิดชอบและพันธกรณีระหว่างประเทศมหาอำนาจและประเทศกำลังพัฒนาในอันที่จะลดความแตกแยกที่มีอยู่ด้วยการพลศึกษาและการกีฬา

- การที่จะผสมผสานพลศึกษาและการกีฬาให้กลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติได้นั้น ย่อมจะต้องส่งเสริมรักษาไว้ และใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษยชาติให้ไ้มากที่สุด

- ถึงแม้ว่ารูปแบบของการศึกษาและโครงสร้างของการกีฬาแต่ละชนิดจะแตกต่างกัน แต่สิ่งที่ปรากฏชัดก็คือ พลศึกษาและการกีฬาไม่เพียงแต่ช่วยให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง เท่านั้น ยังช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองสู่คุณภาพที่สมบูรณ์ที่สุดอีกด้วย

- แต่ละประเทศพึงพยายามส่งเสริมให้บุคคลได้รับสิทธิในการพลศึกษาและการกีฬา

— องค์การต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐบาลและเอกชนพึงรับผิดชอบต่อการ
พลศึกษาและการกีฬา เพื่อเสริมสร้างสันติภาพและมิตรภาพต่อกัน¹

การประกาศกฎบัตรระหว่างประเทศนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการพลศึกษาและ
การกีฬาให้สนองทันความก้าวหน้าของมนุษยชาติ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ตลอดจนกระตุ้น
ให้รัฐบาล องค์การที่เกี่ยวข้อง นักการศึกษา ครอบครัว ประชาชนทั้งหลาย เกิดความ
ตื่นตัวนำไปสู่การเผยแพร่และการปฏิบัติในที่สุด ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

สาระสำคัญข้อที่ 1 ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานในการฝึกพลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 2 พลศึกษาและการกีฬาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษา

ตลอดชีวิตในระบบการศึกษาทั่วไป

สาระสำคัญข้อที่ 3 โครงการพลศึกษาและการกีฬาคควรจัดให้สนองความต้องการ
การส่วนบุคคลและสังคม

สาระสำคัญข้อที่ 4 การสอน การฝึก และการบริหารพลศึกษาและการกีฬา
ควรจัดทำโดยผู้มีคุณสมบัติและความสามารถในขั้นนี้เท่านั้น

สาระสำคัญข้อที่ 5 สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่เพียงพอจำเป็นต่อการ
พลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 6 การวิเคราะห์ วิจัย เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา
การพลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 7 ข้อมูลและเอกสารมีส่วนช่วยส่งเสริมพลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 8 สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมพลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 9 สถาบันต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญต่อการพลศึกษาและการกีฬา

สาระสำคัญข้อที่ 10 ความร่วมมือกันระหว่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นในการ
ส่งเสริมพลศึกษาและการกีฬาให้เกิดเป็นสากลและเกิดคุณภาพ²

¹จรวพร ธรณินทร์, "กฎบัตรระหว่างประเทศด้านพลศึกษาและการกีฬา
ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO),"
วารสารกรมพลศึกษา 15 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2526) : 4.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6.

แนวโน้มแผนพัฒนาและส่งเสริมกีฬาของไทยเรา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ได้กำหนดแผนพัฒนาที่ภาคเอกชนข้าง ักเงินและมีวิธีการดำเนินงานที่มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพเมื่อถึงขั้นนำไปปฏิบัติการ กล่าวคือ

ปรัชญาของแผนพัฒนาและส่งเสริมกีฬาฉบับนี้ได้กำหนดว่า จะส่งเสริมกีฬา เป็นกิจกรรมพัฒนาเยาวชนและประชาชนให้ เป็นผู้ป่สุขภาพและสมรรถภาพที่ดี มีระเบียบ วินัยและน้ำใจนักกีฬา มีความสามัคคี อยู่ร่วมกันในวิถีทางแบบประชาธิปไตยอย่างราบรื่น ตลอดจนสามารถที่จะยกมาตรฐานการกีฬาของประเทศไทยให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล จะ เน้นหนักในการจัดการกีฬาเพื่อมวลชน เมื่อโอกาสให้ประชาชนได้เล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ จะเร่งระดมทุนพลังที่มีในท้องถิ่นทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมกีฬาอย่างเต็มที่¹

แนวทางดำเนินงานการพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา จะ เป็นไปสามขั้นตอนที่ กำหนดไว้ 8 ประการคือ

1. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การกีฬาให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นไป อย่างกว้างขวางสามารถทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและประชาชนอยากเข้าร่วม กิจกรรมกีฬา
2. จัดหาสถานที่ ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์การกีฬาให้พอเพียง และ กระจายอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของประเทศอย่างทั่วถึง
3. ให้สถานศึกษาจัดรูปแบบกิจกรรมที่ใดมาตรฐาน
4. ประกาศใช้พระราชบัญญัติการกีฬา จัดองค์การบริหารการกีฬาในระดับ ต่าง ๆ ปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบการจัดการกีฬาให้กระจายอยู่ทั้งของรัฐและเอกชน
5. ศึกษามูลค่าการที่เกี่ยวกับการฝึกสอน การตัดสิน และการ เป็นผู้นำการ กีฬาให้มีคุณภาพ

¹ เสถียร สมิตถภาพพงศ์, "แนวโน้มแผนพัฒนาและส่งเสริมกีฬาตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529)," ข่าวสาร กรมพลศึกษา 15 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2526) : 22.

6. จัดทำและเผยแพร่เอกสาร ทำราววิชาการด้านการศึกษาให้สื่อเพียงเป็นที่ดึงดูดใจและปลูกฝังค่านิยมให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬา

7. ให้มีประกาศ เป็นนโยบายพัฒนาและส่งเสริมการกีฬาระดับชาติ สอดแทรกกิจกรรมกีฬาในโอกาสต่าง ๆ

8. สนับสนุนให้มีผู้ร่วมกิจกรรมกีฬามากขึ้น และมีผู้เล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ โดยสม่ำเสมอ¹

การส่งเสริมกีฬาพื้นฐานสำหรับประชาชนในภารกิจขององค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (อ.ส.ก.ท.) ได้มีนโยบายในการส่งเสริมกีฬาในหลักการใหญ่

3. ประการคือ

1. ส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐาน เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัยทั่วประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้และเล่นกีฬาอย่างถูกวิธีและถูกต้องศึกษา พร้อมเร่งการผลิตพัฒนาบุคลากร และพัฒนาผู้สอนกีฬาชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีระเบียบวินัยและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

2. ส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัยทั่วประเทศ ได้รู้จักการเล่นกีฬาเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง รู้จักการออกกำลังกายและการพักผ่อนที่ถูกต้องและเหมาะสม และได้เข้าใจถึงประโยชน์ของการกีฬา เพื่อการออกกำลังกาย การเพิ่มสมรรถภาพทางกาย การสร้างมาตรฐานความสมบูรณ์ทางกาย การป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพโรค และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติให้แพร่หลาย รวมทั้งการส่งเสริมสุขภาพ สมรรถภาพของนักกีฬาให้ดีขึ้น

3. ส่งเสริมกีฬาเพื่อการแข่งขัน เป็นการเร่งสร้างพื้นฐานและปรับปรุงมาตรฐานนักกีฬาให้มีความสามารถทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ภายในประเทศทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

ชาติ และสนับสนุนการจักแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ตั้งแต่ระดับภูมิภาคจนถึงระดับโลก¹

แนวทางการดำเนินงานในขั้นต่อไป องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย จะมุ่งเน้นต่อทัศนคติและกานิยมให้ประชาชนเห็นว่า การกีฬามีความสำคัญต่อการพัฒนา ประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะการกีฬาทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ คือการพัฒนาบุคคลให้ระเบียบ วินัย มีความสามัคคี รู้จักเสียสละ เพื่อส่วนรวม มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานความหมายที่ของแต่ละบุคคล อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ ให้เป็นที่รู้จักแก่ชาวโลก และเป็นสื่อสำคัญที่ก่อให้เกิดความผูกพันฉันท์มิตรกับประเทศต่างๆ ทั้งนี้ องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทยจะมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาใน ประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้

1. มุ่งสร้างการพัฒนาคุณภาพของประชากรทุกระดับ ทั้งทางด้านสมรรถภาพ ทางกายและทางจิตใจ โดยอาศัยการกีฬาเป็นสื่อ
2. มุ่งสร้างแนวทางและเงื่อนไขความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี ความ สำนึกในการรับผิดชอบตอสังคมส่วนรวม และการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ ตนเองและสังคม
3. ขยายการส่งเสริมและการพัฒนาการกีฬาออกไปให้กว้างขวางทั้งในส่วน กลางและส่วนภูมิภาค และส่งเสริมการกีฬาระดับขั้นพื้นฐาน และระดับมาตรฐานขั้นสูง ให้แก่นักกีฬา เยาวชนและประชาชนทุกระดับให้เพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพ
4. ปรับปรุงและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อพัฒนาการกีฬา เป็นไปโดยสมบูรณ์แบบ²

¹ องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, "การส่งเสริมกีฬาพื้นฐานสำหรับ ประชาชนในภารกิจขององค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย," เอกสารเผยแพร่ของ องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย, หน้า 4. (อีกสำเนา)

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 5.

การปลูกฝังคุณธรรม และความรับผิดชอบระหว่างคุณธรรมกับการกีฬา

คุณธรรมสี่ประการที่ทุกคนควรได้ศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ได้พระราชทานพระราชดำรัสในพระราชพิธีบรมวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริย์ราชเจ้า ในโอกาสเฉลิมสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี ณ ห้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร วันจันทร์ที่ 5 เมษายน พุทธศักราช 2525 ความว่า

การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยไว้ถาวรนั้นคงยืนยาวไปก็ต่อเมื่อเป็นกรณีกษัตริย์อันสำคัญที่สุด นอกจากองค์อัครบิดรบริหารประเทศที่ฉลาด สามารถและสุจริตเป็นธรรมแล้ว องค์อัครบิดรควรรวมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งประเทศด้วย ควบประชาชนแต่ละคนจะคอยชวนช่วย สร้างสรรค์ประโยชน์และดำรงอยู่ในคุณธรรม อันสมควรแก่ฐานะของตน คุณธรรมที่ทุกคนควรจะได้ศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่สี่ประการ

ประการแรกคือ การรักษาความดี ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติทุกสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักขมใจตนเอง ฝึกจิตใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดี ความค้ำนั้น

ประการที่สาม คือ การออกถ้อยและออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความดีสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักความชั่ว ความสุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง¹

ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าและรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน ถ้าหากว่าพลเมืองของชาติเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมสูง ค้ำนั้น กองวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้รวบรวม เรียบเรียงหลักปลูกฝัง ความดี 10 ประการ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชน และประชาชน 10 ประการคือ

¹ คณะอนุกรรมการอุดมการณ์ของชาติ, "คุณธรรม 4 ประการ," อุดมการณ์ของชาติ (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2526), หน้า 3-4.

1. ให้ความรู้สำนึกในเรื่องชาติ เกียรติ วินัยและกล้าหาญ
2. ให้ความซื่อสัตย์ สุจริตและhiri-โศคปปะ
3. ให้ความกตัญญูกตเวที
4. ให้ความเข้มแข็ง ชัยวัฒน์เพียรและอดทน
5. ให้ความรู้จักรับผิดชอบ และรู้จักหน้าที่
6. ให้ความสุภาพ อ่อนโยน และมารยาทอันดีงาม
7. ให้มีใจกว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
8. ให้ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
9. ให้ความเป็นระเบียบในการงานและความคิด
10. ให้ความสามัคคี รู้จักแพ้ รู้จักชนะ และรู้จักขอภัย
และให้อภัยกันและกัน¹

จากสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันทางคานต่าง ๆ ที่เป็นแรงกดดันให้บุคคลต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ผนวกกับการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามา ไคกอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีของการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง ดังนั้น คณะกรรมการโครงการศึกษาริธีธรรมไทยจึงได้พิจารณาเห็นว่าควรเร่งรีบพัฒนาปลูกฝังจริยธรรมในสังคมโดยด่วน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. การใ้ผู้สัจจะ หรือใ้สัจจะธรรม
2. การใ้ปัญญาในการแก้ปัญหา
3. เมตตา-กรุณา
4. สติ-สัมปชัญญะ
5. ความไม่ประมาท
6. ความซื่อสัตย์ สุจริต
7. ความขยันหมั่นเพียร
8. hiri-โศคปปะ²

¹กรมการศาสนา, "หลักปลูกฝังความดี 10 ประการ," ศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521), หน้า 1.

²กรมวิชาการ, แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย, หน้า 53.

ในด้านการให้การศึกษาแก่เยาวชน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ และคุณธรรม
ควบคู่กันไปด้วย ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญยิ่งก็คือครู ครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับตัวเด็กที่สุด ตลอด
เวลาที่เด็กอยู่ในโรงเรียน ครูจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างสรรค์สังคม
ของเด็กให้เป็นสังคมที่พึงปรารถนาในด้านการอบรม สั่งสอน ปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้น
ในตัวเด็ก เพื่อให้จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสืบต่อไป

สุจริต เพ็ชรชอบ ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการอบรมศีลธรรมจรรยาว่า

...นอกจากการสอนตามปกติแล้ว ครูยังต้องมีบทบาทในการอบรม
บ่มนิสัยให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความประพฤติ และลักษณะอันดีงามอีกด้วย ซึ่ง
ในเวลานี้ตัวครูเองควรจะเป็นผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงาม และเป็นแบบฉบับที่ดี
ของนักเรียนและประชาชนตั้งในทางความประพฤติ และถาวรวางตนใน
ทางต่าง ๆ ¹

สุมน อมรวิวัฒน์ ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่
เด็กว่า

ค่านิยมที่เราต้องการจะปลูกฝังไว้ในจิตใจของเด็กมากที่สุด คือ
ค่านิยมทางคุณธรรม และค่านิยมทางวัฒนธรรม มากกว่าค่านิยมทาง
ด้านวัตถุ การปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรม และวัฒนธรรมนั้นจะทำให้
การบอกอย่างที่เคยขอมไม่เกิดผล... วิธีปลูกฝังค่านิยมที่ดีมีผลคือ
การให้เด็กได้พบกับสภาพการณ์แท้จริงในโรงเรียน หรือพบกับสภาพ
การณ์จำลองในห้องเรียน ซึ่งสามารถจัดขึ้นได้²

กอง วิสุทธารมณ ได้เสนอแนวความคิด และแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม
ให้แก่เด็กไว้ดังนี้

การที่หาจะพัฒนาคุณธรรมให้แก่ผู้เล่น

- ทางกาย
- ทางจิตใจ

¹สุจริต เพ็ชรชอบ, "บทบาทของครูในสังคม," วารสารครูศาสตร์ 1
(มิถุนายน - กันยายน 2514) : 110.

²สุมน อมรวิวัฒน์, "การปลูกฝังค่านิยมในตัวเด็ก," คุณปริทัศน์ ฉบับ
ความรู้เกี่ยวกับเด็ก (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2522), หน้า 101-102.

- ความประพฤติ
- การทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
- ความรับผิดชอบ
- การช่วยเหลือผู้อื่น

การปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้เล่น

- ให้นักเรียนเล่นกีฬาเป็นประจำอยู่เสมอ
- ครูหรือผู้ฝึกกีฬา
  - อบรมสั่งสอนสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง
  - ทำตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น
  - ไม่ยุยงให้เด็กเล่นผิดกติกา
  - ไม่ยุยงให้เด็กเล่นกีฬาเพื่อเอาชนะอย่างเคียดแค้น
  - เล่นกีฬาถูกต้องตามกติกา¹

จรรยาพร ธรรมินทร์ ไก่กล่าวถึง การสอนให้นักเรียนมีคุณธรรม หรือยึดความดีงามเป็นหลักในการดำรงชีวิตประจำวันในการ เรียนวิชาพลศึกษาและการกีฬาได้แก่

1. ความเมตตาใจนักกีฬา เป็นพฤติกุศลเกี่ยวกับความสุภาพ การปฏิบัติอย่างเสมอคนเสมอปลายในการ เล่นกีฬา มีน้ำใจโอบอ้อมอารี รุ่แพ้ รุ่ชนะ ไม่เหยียดหยามฝ่ายตรงข้ามเมื่อชนะ ไม่เสียใจเมื่อแพ้ รู้จักธรรมชาติของกีฬาที่ตัวเองมีชนะ มีแพ้ หรือเสมอกันเท่ากัน ไม่เกิดขึ้นกับฝ่ายเขา ก็ต้องเกิดขึ้นกับฝ่ายเรา ไม่มีจิตใจที่อ่อนแอ และหวั่นไหวในการเล่น ต้องรู้จักคำว่า "ขอโทษ" "ขอบคุณ" และ "ไม่เป็นไร"

2. ความสามัคคี เน้นเรื่องความร่วมมือช่วยเหลือกัน ไม่แบ่งแยกพวก ไม่เกี่ยงกันทำกิจกรรมหรืองานที่มอบหมาย ความรักหมู่รักคณะ ความสามัคคีในหมู่ย่อย จะทำให้เกิดความสามัคคีของหมู่ใหญ่ หรือชาติบ้านเมืองในที่สุด

¹ กอง วิสุทธชาธมภ์, "การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาในตัวนักเรียน,"

3. ความมีระเบียบวินัย เน้นให้รู้จักปฏิบัติตามที่มีรูปแบบ มีชั้น มีตอน พึ่งความนึกเห็นของผู้อื่น การอยู่ในชั้นเรียน การทำความเคารพ วินัยในการ เล่นกีฬา ปฏิบัติตามแนวทางระเบียบและกติกาและวัฒนธรรม ทางกีฬา ซึ่งเป็นสื่อเชื่อมโยงให้เคารพกฎหมายและระเบียบของสังคมต่อไป

4. ความรับผิดชอบ เน้นเรื่องของการรู้จักตนเอง การประมาณตน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน หน้าที่ในการเรียน การฝึกหัดทักษะ การปฏิบัติ งานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การเป็นหัวหน้าชั้นเรียน กรรมการชั้นเรียน เจ้าหน้าที่อุปกรณ์ การเก็บยืมอุปกรณ์ ความรับผิดชอบในการ เป็นผู้นำ และผู้ตาม การตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นแนวทางไปสู่ความรับผิดชอบฐานะ พลเมืองดี

5. ความยุติธรรม เน้นเรื่องของการเคารพต่อระเบียบ กติกา การเล่น การไม่เอาเปรียบกัน การเชิดชูสิ่งผู้ดีคุณ และ การปฏิบัติตาม คำชี้ขาด ความไม่มีใจโอนเอียงเข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด การยึดถือหลัก เหตุผล และความเป็นจริง

ความกตัญญู กล่าว ถ้าได้ปลูกฝังในการเรียนและการ เล่นกีฬา ย่อมจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปให้เกิดความผาสุกได้ในชีวิตของคุณ¹

การเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาส่งเสริมบุคคล ไม่ว่าจะเป็นผู้เล่น ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้แข่งขัน บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาจะได้รับประโยชน์อย่างมากมาในการที่จะช่วย พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม กล่าวคือ กิจกรรมกีฬาส่งเสริม ให้บุคคลมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ เสริมสร้างพลานามัย ฝึกจิตใจของบุคคลให้เป็นผู้มี จิตใจแจ่มใส กล้าหาญ อดทน มีน้ำใจนักกีฬา มีอารมณ์ที่มั่นคง สร้างสรรค์ความสามัคคี เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม มีระเบียบวินัย เคารพกฎ กติกา ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้ถือว่ามีความสำคัญต่อบุคคลอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน และการกีฬาจะเป็นสื่อในการที่จะปลูกฝังหรือ เสริมสร้างคุณธรรมให้แก่บุคคลได้อย่างสมบูรณ์ อันจะเป็น ผลให้เกิดความสงบสุข ร่มเย็นในสังคม และเป็นรากฐานที่จะพัฒนาประเทศให้มั่นคง ก้าวหน้าสืบต่อไป นอกจากนั้น การกีฬาจะเป็นสื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจและสัมพันธ์ภาพ

¹จรวัยพร ธรรมินทร์, "แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา,"

อันนี้ระหว่างประเทศ กิ่งพระบรมราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระราชทานแก่นักกีฬา เนื่องในการแข่งขันกีฬานักเรียน
เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2496 ณ สนามศุภชลาศัย กรีฑาสถานแห่งชาติ ความว่า

อันกีฬานั้น ย่อมเป็นประโยชน์ในการบริหารร่างกาย เมื่อร่างกาย
ดีแล้วก็ช่วยจิตใจและสมองของได้ขึ้น และเมื่อเล่นได้ถูกต้อง คืออย่างนี้
เรียกว่ามีน้ำใจนักกีฬา รูปแพ รูปชนะควยแล้ว เมื่อไปเล่นกับชาติอื่น ยังจะ
เป็นทางส่งเสริมความสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศด้วย ฉะนั้น ขอตั้ง
เตือนให้นักกีฬาทั้งหลายจงพยายามอบรมจิตใจของท่านให้สมเป็นนักกีฬา
ที่แท้จริง คือ มีจิตใจเป็นนักกีฬาควย¹

ในปี พ.ศ. 2477. เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ
อยุธยา) นามปากกา "ครูเทพ" ได้ประพันธ์บทเพลงกราวกีฬา เนื่องในโอกาสที่
กรมพลศึกษาได้เปิดการอบรมครูพลศึกษาทั่วราชอาณาจักร ซึ่งในบทเพลงกราวกีฬานั้น
ได้สรุปสาระสำคัญของคุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาเอาไว้อย่างกระชับรัด ลึกซึ้ง เปี่ยม
ด้วยสาระและความหมาย เนื้อเพลงกราวกีฬามีดังนี้

พวกเรานักกีฬาใจกล้าหาญ	เที่ยวชวญชิงชัยไม่ยอมย่อ
กราวชนะรุกใหญ่ไม่มีรอ	กราวแพก็ไม่ท้อถอยพินทุ
(สร้อย) ฮัม ฮัม ฮัม ฮัม	กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ ฮ่า ฮ่า ฮ่า ฮ่า
กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ	แก้กองกิเลสทำคนให้เป็นคน
ผลของการฝึกตน	เล่นกีฬาสนุกลละลาลา
ร่างกายกำยำล่ำเลิศ	ดูตามเนื้ออกุเกิดทุกแห่งหน
แข็งแรงทรทุก อคทน	ดวงใจ ไม่นมุ ระยอใคร (สร้อย)
ใจคอมั่นคงทรงศักดิ์	รู้จักที่หนี ที่ไล่
รูปแพ รูปชนะ รูปภัย	ไว้ใจใครหัวที่รักซัง (สร้อย)
ไม่ชอบเอาเปรียบเฉียบแข่งขัน	สู้กันชิงหน้าอย่าลุ่มหลั่ง
มีสวนตัวเพื่อเหลือกำลัง	เกลียดชังการเล่นเห็นแก่ตัว (สร้อย)

¹ กรมพลศึกษา, "ประมวลชาวกีฬานักเรียน" ฉบับที่ 3/2499

เล่นรวมกำลังกันทั้งพวก
ไม่วางานหรือเล่นเป็นไม้อ้วน

เอาชัยสะตุวามีไช้ชั่ว
รวมมือกันทั่วก็ไชโย (สร้อย)¹

นอกจากนี้ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ได้ประพันธ์ "โคลงกลอนของครู เทพ"
ที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษาและการกีฬา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าท่านมีความรู้ ความเข้าใจใน
พลศึกษาและการกีฬาได้อย่างลึกซึ้ง และแฝงไว้ด้วยคุณธรรม ดังเช่น การฝึกซ้อมกีฬา
ได้กล่าววว่า

... ส่วนกาย หมายถึงกกำลังฤทธิ
อาหารพรมนคุณ ทุนนุกเพื่อ
โปรตุกลางแจรง ออกแรงร้กระเปียบ
กองสองเสพย มีชัยสัดบู้บ้คทุกข
ส่วนใจ หคินิสัยไหราเร็ง
ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว เขาแบบแท้
ไมจุนเจียว เปรี้ยวเบเลีย เสียสติ
ความประหมาพาทก สะทกสะทาน

การกินนอนเป็นกิจ สม่่าเสมอ
ไม้มัวเกรอกล้ากราย อบายมุข
ประพตติเจ็ยบทางวินัยให้เก็คสุข
บู้เพ็ญปลุกเคยจิน ฤทธิญู แล
เชียวชญาเช็งรังใจ ไมโปแป
คอุยเก็ยวแก ฤ็เจสตามเหตุการณ
ไมหคหุ ฤสิไมฟงชาน
คอยร่าบาวญ ห่าญูแก แหนทางไป²

ส่วนโคลงกลอนที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬา ได้กล่าวถึงลักษณะของนักกีฬาที่ดีไว้ ดังนี้

... ฉันชอบชมนักกีฬาผู้สามารถ
สุภาพทั้งกิริยาและพาที
ทรวคทรงงามกลาม เนื่อหนักเห็น
ยิ้มทั้งแป้และชนะปุระหุลาคันก
ไมยอมแพ้วแแต่มีไครชนะ
คองการุแต่แพ้ว เพลเลหนักเลง
เล่นเพ็ญเก็ยรติเธอเก็ลยคการอามิส
กีฬา เพ็ญกีฬาหน้าซันใจ

เธอองอาจคังยาราสุลิต
งามอนโยนคังสศรีทีนารัก
ใจเป็อกเป็นยิมละมัยไ้ประจักษ์
ไมรูจักอาชุกุหรือหวาค เกรง
ไมลคละแต่ไมไซซมูเหง
ยุติธรรมเธอเองไซ้อินไกล
เสวานิคคำคักสินเป็นใหญ่
ไมมวยหมัดคัยคไ้หอยางไ้จริง

¹กรมวิชาการ, แบบเรียนภาษาไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2523), หน้า 73.

²เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี, โคลงกลอนของครูเทพ (พระนคร : โรงพิมพ์
อักษรสัมพันธ์, 2512). พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพท่านผู้หญิงถวิล
ธรรมศักดิ์มนตรี ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม, หน้า 22.

การฝึกซ้อมซ้อมกายวายเมื่อยล้า
 การรักษานามัยเธอไม่ถึง
 ใจสบายอยู่ในกายสบาย
 เครื่องจักรธรรมชาติหรือคือตัวเธอ

เพิ่มอุทฺธพาเธอให้ ไหว่องวิ่ง
 กินอยู่ยิ่งเกลียดสะอาดปราศฟุ้งเฟ้อ
 ทั่วกายใจเฉิดฉาย หายหยิ่งเยอ
 สม่่าเสมอสมรรถงานปานเครื่องทิพย์¹

ส่วนคติพจน์ของครู เทพเกี่ยวกับสนามกีฬาและอุดมธรรมค้ำน้ำใจนักกีฬาที่
 ประพันธ์ไว้ แสดงให้เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญ และเข้าใจทางด้านการพลศึกษาและ
 การกีฬาอย่างยิ่ง ท่านสามารถสรุปข้อความได้อย่างกระชับรัด ลึกซึ้ง ได้ความหมาย
 และสอนใจนักกีฬาทั้งหลายได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้มองเห็นธรรมชาติของการพลศึกษา
 และการกีฬาได้อย่างแท้จริง ดังเช่นคติพจน์ในเรื่องสนามกีฬากล่าวไว้ว่า

- ชัยชนะของประเทศเริ่มเกิดที่สนาม
- น้ำใจนักกีฬาย่อมเพาะโค่ทั้งในสนามและรอบสนามกีฬา
- จากเมื่อก้าวกล้าที่เพาะในสนาม และรอบ ๆ สนามกีฬา
 นั้นเองเราโค่ธัญญาหาร เลี้ยงโลก
- พนสนามและรอบสนามกีฬาปลูกกาย "แฟร์ เพล" แต่ผู้
 เที่ยยบยู่พนนัน ๆ เผลอตัวบอย ๆ
- ประทีปแห่งสนามกีฬาให้ความสว่างถึงบริ เวณสนามก้วย
 แดพายุรอบบริ เวณสนาม บางที่พิศุใหญ่ประทีปนั้นป็นปวน
- สนามกีฬาคุจรรัฐสภา เป็นสมรภูมิที่ดุบัจจามิตรวิวาทกัน
 โค่ก้วยสามัคคี
- ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชูท่านปกครองให้เรา สนาม
 กีฬาของเราไม่สำคัญเลย แต่ในระบอบรัฐธรรมนูญ
 ราษฎรปกครองตนเอง ทุกคนต้องมีน้ำใจนักกีฬา สนาม
 กีฬาสำคัญนัก
- เมื่อผู้ปกครองมีน้ำใจนักกีฬา ผู้บู่ในปกครองไว้ใจได้
 เพราะน้ำใจนักกีฬากับความเป็นธรรมเดินกอดอกกันไป
- คีลธรรมและมรรยาท เพาะที่สนามกีฬาโค่คลองกัว
 เพาะในหองเรียน²

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23-24.

² กรมพลศึกษา, "คติพจน์ของครู เทพ," ข่าวสารกรมพลศึกษา 2
 (เมษายน 2513) : ปกหลัง.

สำหรับคติพจน์ของครู เทพเกี่ยวกับคุณธรรมด้านน้ำใจนักกีฬา โคกกล่าวไว้ว่า

- น้ำใจนักกีฬา ยามชนะไม่คั่นแก้ว ยามแพ้ไม่เลียขวัญ
ฉะนั้น น้ำใจนักกีฬา ชนะเป็น และแพ้ก็เป็น
- โลกบูชาน้ำใจนักกีฬา แต่โลกดูถูกน้ำใจมีขนนักกีฬา
- ใคร เล่นอย่างนักกีฬา เขาทำงานอย่างนักกีฬาด้วย
- ใคร ไม่เล่นอย่างนักกีฬา อยาหวังว่าเขาจะทำงาน
ถวายน้ำใจนักกีฬา
- น้ำใจนักกีฬาอยู่ที่ใจ มีใจอยู่ที่ลำแข้ง ฉะนั้น น้ำใจ
นักกีฬาไม่จำเป็นมีแข้งกีฬา และแข้งกีฬาก็ไม่จำเป็น
มีน้ำใจนักกีฬา
- เราคำนับนักกีฬาอย่างยาเอย เราไม่เคยดูหน้าคน
ปาเถื่อน
- อันน้ำใจนักกีฬาหาบูชาได้ ไม่ว่าใครไว้ใจได้ทุกเมื่อ
หากน้ำใจนักกีฬานานาเบือ คนไม่เชื่อและไม่ไว้ใจเลย¹

จากบทโคลงกลอนและคติพจน์ของครู เทพดังกล่าวนี้ ท่านต้องการให้ทุกคน
ได้เล่นกีฬาโดยเน้นถึงคุณประโยชน์ที่ได้รับ และการส่งเสริมคุณธรรมของบุคคลด้วย
การกีฬา ให้บุคคลมีน้ำใจนักกีฬาซึ่งประกอบด้วยการรู้จักแพ้ รู้จักชนะ และรู้จักให้อภัย
ซึ่งนับว่าเป็นคุณธรรมเบื้องต้นของการกีฬาให้บุคคลรู้จักการควบคุมอารมณ์ มีความ
อดทน อดกลั้น สรรค์สร้าง ความสามัคคีกัน สามีภรรยาซึ่งกันและกันด้วยการกีฬา ในการ
เรียนการสอนกิจกรรมทางค่านพลศึกษาหรือการกีฬาจำเป็นต้องใช้สนามกีฬาในการ
เรียนการสอนการฝึกปฏิบัติ ดังนั้น สนามกีฬาจึงเปรียบห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติ
การของวิชาพลศึกษาและการกีฬาที่ได้จำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เอาไว้เพื่อที่จะส่งเสริม
เสริม สร้างสรรค์ หรือปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้รับประสบ
การณ์หรือการเรียนรู้โดยตรง การฝึกปฏิบัติจริงในอันที่จะได้นำไปใช้ในสภาพชีวิตของ
คน หรือในสังคมที่แท้จริง ซึ่งแปรเปลี่ยนอยู่เสมอ

¹ กรมพลศึกษา, "คติพจน์ของครู เทพ," ชาวสารกรมพลศึกษา 5

(เมษายน 2516) : ปกหลัง.

คุณธรรมเบื้องต้นของการกีฬาที่นักการศึกษา นักพลศึกษา และครูพลศึกษา ได้พยายามที่จะปลูกฝังให้มีขึ้นในตัวบุคคล คือ ความมีน้ำใจนักกีฬา มีนักวิชาการทางพลศึกษาได้พยายามศึกษาและได้สรุปลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬาเอาไว้มากมาย ซึ่งพอจะยกตัวอย่างได้ดังนี้

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวถึง น้ำใจนักกีฬาไว้สรุปความสำคัญได้ว่า น้ำใจนักกีฬา เป็นน้ำใจที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งที่เป็นพื้นฐานที่จะช่วยให้บุคคลสามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เช่น

... น้ำใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักความสามัคคี ยินดีปฏิบัติ ตามกฎและระเบียบข้อบังคับของการเล่น ไม่พยายามเอาใจเอาเปรียบกัน ต่างคนต่างเล่นด้วยชั้นเชิงของการกีฬา เต็มกำลังความสามารถ ถ้าหากมีการพลาคลงก็มี การขอสวาทและให้เกียรติซึ่งกันและกัน อยู่ที่ดีอยู่ยากซึ่งกันและกัน จะเล่นกันด้วยความสนุกสนาน ผู้เล่นแต่ละคนจะเล่นด้วยความสุภาพเรียบร้อย ไม่เยอหยิ่งจองหอง หรือโอ้อวด จะพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองให้เป็นผู้น้ำใจหนักแน่น อุดหนุนและยับยั้งซึ่งใจ ต่างคนต่างเล่นกันฉันมิตรและให้เกียรติแก่ผู้ร่วมเล่นด้วยกันทั้งฝ่ายเดียวกันและฝ่ายตรงกันข้าม มีการทักทายปราศรัยหรือจับมือกันทั้งก่อนการเล่นและหลังการเล่นแล้ว และท้ายที่สุดที่สำคัญยิ่งที่ผู้เล่นจะปฏิบัติก็คือ ผู้เล่นกีฬาจะให้เกียรติยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสินตลอดจนผลของการแข่งขันกีฬาที่นั้น ๆ ด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง ถ้าแพ้หรือชนะก็ไม่แสดงออกนอกหน้ามากเกินไป ทั้งนี้ก็เพื่อให้การเล่นกีฬานั้นได้เป็นไปตามอุดมคติของการ เล่นกีฬาอย่างแท้จริง¹

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ ได้กล่าวถึงน้ำใจนักกีฬาสรุปได้ว่า น้ำใจนักกีฬา คือ คุณธรรมข้อหนึ่งที่ดีควรส่งเสริมให้มีการปลูกฝังขึ้นในตัวบุคคล ได้แก่ การรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เคารพกติกา ยอมรับคำตัดสินโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "น้ำใจนักกีฬา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันนิบาการ 6 (มกราคม 2523) : 20-21.

และยังได้สรุปความคิดเห็นรวมยอด (Concept) ของคำว่าน้ำใจนักกีฬา
ได้เป็น 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

1. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
2. กิริยาท่าทาง (Manners),
3. ค่านิยมทางค่านิจใจ¹ (Moral Values)

กอง วิสุทธารมณ ได้สรุปลักษณะของความมีน้ำใจนักกีฬานอกจากการรู้แพ้
รู้ชนะ รู้ภัยแล้ว ควรที่จะมีคุณธรรมเหล่านี้รวมอยู่ด้วย ได้แก่

- การไม่เห็นแก่ตัว
- มีความยุติธรรม
- บังคับใจตนเองให้ประพฤติตนด้วยกาย วาจา ใจ²

เฟลชิน (Felslin) ได้กล่าวถึงบทบาทของการกีฬาและเกมสว่า เป็น
สิ่งที่ส่งเสริมหรือปลูกฝังค่านิยมค่านคุณธรรมของสังคมในการ เล่นหรือการแข่งขันกีฬา
แบบทีม มีลักษณะที่สำคัญคือ การ เล่นตามกฎกติกา เมื่อชนะก็ไม่โอ้อวด เมื่อแพ้ก็
สามารถควบคุมตนเองได้ คุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมให้บุคคล
รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย คุณธรรมนี้มีใช้เฉพาะจากการ เล่นหรือการแข่งขันกีฬา เท่านั้น
สิ่งสำคัญอยู่ที่การสามารถนำคุณธรรมนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ครอบคลุมถึงความมีน้ำใจ
นักกีฬา ซึ่งเป็นคุณธรรมเบื้องต้นของการกีฬา มีความรับผิดชอบ การแสดงออก และ
ค่านิยมทางค่านิจใจ เรื่องของการรู้แพ้ รู้ชนะในการกีฬานั้นควร เป็นบุคคลที่สำคัญที่
จะช่วยปลูกฝังให้เกิดมีขึ้นในตัวของเด็ก โดยพยายามไม่ให้เด็กได้ยึดมั่นในเรื่องของ
ชัยชนะจนเกินไป เพราะเด็กเกิดมาไม่ใช่เพื่อต้องการชัยชนะหรือแพ้เท่านั้น แต่เด็ก

¹ ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์, "พลศึกษาช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาได้จริงหรือ,"
วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการ 4 (มกราคม 2521) : 35-36.

² กอง วิสุทธารมณ, "การปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาในตัวนักเรียน," วารสาร
สุขศึกษา พลศึกษาและสันตนาการ : 7. 6 (มกราคม 2523)

ต้องการมีชีวิตที่เป็นสุข สนุกสนาน วาเริง บริสุทธิ์ สมควรที่ให้เด็กได้เห็นว่ายัชนะ หรือการแพ้นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขันกีฬาหรือเกมส์เท่านั้น แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งควร นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากการกีฬาหรือเกมส์นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของเขา¹

บิวเจอร์ (Bucher) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการกีฬาต่อสังคม และ คุณประโยชน์บางประการของการกีฬาที่นักกีฬาคควรทราบ สรุปได้ดังนี้คือ

- มีน้ำใจนักกีฬา
- มีความร่วมมือที่ดี
- การยอมรับผู้อื่นโดยปราศจากความยึดถือทางด้านเชื้อชาติ ชาติ และชาติกำเนิด
- มีลักษณะของความเป็นพลเมืองดี
- การเป็นผู้นำ
- การเป็นผู้ตาม
- มีวินัยในตนเอง
- การรู้จักปรับตัวและเข้าสังคมกับบุคคลอื่น
- ความมีจุดยืนในสังคมและเข้าใจในตนเอง
- การมีความรับผิดชอบต่อสังคม²

การได้ฝึกกิจกรรมกีฬาหรือการเล่นกีฬาจะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงงาม เช่น มีน้ำใจนักกีฬา มีระเบียบวินัย ออกพบ

¹Jan Felshin, "Sport Style and Social Mode," Journal of Physical Education and Recreation 46 (March 1975) : 31-34.

²Chales A. Bucher, Foundation of Physical Education (St. Louis : The C.V. Mosby Co., 1979), pp. 332-333.

เสียสละ กล้าหาญ สร้างสรรค์ความสามัคคี เป็นต้น อันส่งผลให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และมีส่วนในการสรรค์สร้างสังคมให้ก้าวหน้าสืบต่อไป ดังนั้น ประเทศที่เจริญจึงได้พยายามปรับปรุงและส่งเสริมให้พลเมืองของตนได้เล่นกีฬา สนับสนุนกีฬาประจำชาติของตนให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพราะเหตุว่ากิจกรรมทางกายที่กีฬาช่วยส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่บุคคลถึงพร้อมซึ่งคุณงามความดีได้อย่างสมบูรณ์ยิ่ง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรมที่เกิดจากการกีฬาภายในประเทศ และต่างประเทศยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาค้นคว้ามาก่อน เท่าที่มักเป็นเรื่องที่ถูกโต้เถียง หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันอยู่บางประมวลมา เสนอได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2516 พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกีฬากับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยสุ่มตัวอย่างประชากรแบบธรรมดา จากโรงเรียนพิบูลย์วิทยาลัย จังหวัดลพบุรี จำนวน 200 คน โดยใช้แบบทดสอบทักษะทางกีฬาทั่วไปของจอห์นสัน (Johnson's Test of General Sports Skill) และแบบทดสอบความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของวิลล โรจนวีระ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีทักษะทางกีฬาสูงจะมีการปรับตัวทางสังคมสูง และผู้ที่มีทักษะทางกีฬาน่าจะมีการปรับตัวทางด้านสังคมต่ำด้วย ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงควรฝึกให้นักเรียนได้มีทักษะทางกีฬาต่าง ๆ ให้มาก เพื่อให้นักเรียนนำทักษะที่มีอยู่เข้าร่วมเล่นกีฬาได้ และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมหมู่คณะได้

¹พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางกีฬากับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ในปี พ.ศ. 2521 วิชาดา กฤติบวร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเล่นกีฬาของนักเรียนพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520" เพื่อสำรวจการเล่นกีฬาของนักเรียนพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520 เกี่ยวกับความสนใจ และประสบการณ์ทางค่านักกีฬา ความคิดเห็นของนักเรียนค่อประโยชน์และโทษของการเล่นกีฬา ปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการเล่นกีฬา ประเภทของกีฬาที่ต้องการเล่น โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนพยาบาลอนามัยและผดุงครรภ์ 3 แห่ง และวิทยาลัยพยาบาล 1 แห่ง รวมทั้งหมค 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนร้อยละ 90.30 ชอบดูกีฬาเมื่อมีโอกาส ร้อยละ 82.55 สนใจข่าวสารและติดตามข่าวกีฬาเป็นบางโอกาส ร้อยละ 73.96 สนใจและมีประสบการณ์ค่านักกีฬามาก่อน และร้อยละ 63.16 ชอบเล่นกีฬาในยามว่าง ในค่านความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการออกกำลังกายและเล่นกีฬา พบว่า การกีฬาและการออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อร่างกายทุกค่าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ในค่านปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางโอกาสในการเล่นกีฬา พบว่า สถาบันไม่มีอุปกรณ์และสถานที่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการเล่นกีฬาทางน้ำ และสถาบันไม่ได้จัดบริการที่จะส่งเสริมการเล่นกีฬา และขาดเจ้าหน้าที่มีความรู้แนะแนวและให้บริการทางค่านกีฬา สำหรับประเภทของกีฬาที่นักเรียนต้องการเล่นมากที่สุด ได้แก่ ว่ายน้ำ เต้นรำ ส่วนบริการค่านพลศึกษาที่นักเรียนต้องการให้สถาบันจัดให้มากที่สุด ตามลำดับคือ การจัดสรรงบประมาณค่านการกีฬาอย่างเพียงพอ การจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่ในการเล่นกีฬาทุกประเภท และอนุโลมกฎของสถาบันตามความเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาของนักเรียน¹

¹วิชาดา กฤติบวร, "การเล่นกีฬาของนักเรียนพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

ในปี พ.ศ. 2523 พัทธ์ชัย พลจันทร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในสวนกลาง" โดยใช้แบบสอบถามถามผู้บริหารโรงเรียน 238 คน อาจารย์ หัวหน้าหมวดพลานามัย 238 คน และเจ้าหน้าที่จัดการแข่งขัน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียน วัตถุประสงค์ของการแข่งขันเน้นในด้านการศึกษาให้นักเรียนรักการออกกำลังกายด้วยการ เล่นกีฬา การเพิ่มพูนทักษะและการใช้ความสามารถในเชิงกีฬาที่แท้จริง การส่งเสริมความสามัคคีกลมเกลียว และการฝึกฝนให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬา ประเภทกีฬาที่โรงเรียนส่งเข้าแข่งขันมากที่สุด ได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และกรีฑา

2. ปัญหาที่โรงเรียนประสบ ได้แก่ โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ เตรียมตัวนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน นักกีฬาของโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนต่ำ การแข่งขันมุ่งไปที่การเอาชนะกันเป็นสำคัญ นักกีฬาส่วนใหญ่มีภารกิจประจำวันที่จะต้องช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานบ้าน ทักษะทางด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนโดยทั่วไปมีมาตรฐานต่ำ ครูพลศึกษามีงานการสอนมาก ไม่มีเวลาฝึกสอน นักกีฬาที่เข้าร่วมแข่งขัน และความยากลำบากในการควบคุมความประพฤติและมารยาทในการดูกีฬาในสนามแข่งขัน

3. ปัญหาที่กรมพลศึกษาประสบ ได้แก่ ความยากลำบากในการของบประมาณเพื่อจัดดำเนินการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ความยากลำบากในการจัดแพทย์ พยาบาลที่อยู่ประจำสนามตลอดฤดูกาลแข่งขัน ความยากลำบากในการจัดสนามแข่งขันให้เพียงพอกับความต้องการ¹

¹ พัทธ์ชัย พลจันทร์, "ปัญหาการจัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนในสวนกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

ในปีเดียวกัน ชินทรชัย อินทราภรณ์ ได้ทำการศึกษาถึงลักษณะที่เป็น ส่วนประกอบของน้ำใจนักกีฬา เรื่อง "ลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา" โดยใช่ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูลจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 120 ท่าน สรุปผลได้ว่า ลักษณะของน้ำใจนักกีฬาที่สำคัญต้องประกอบด้วย การรู้แพ้ การรู้ชนะ และการรู้ภัย การรู้แพ้หมายถึง เมื่อแพ้ไม่พาดเกรง ไม่คิดอาฆาต ไม่อิจฉาริษยา ไม่แสดงความเสียใจจนออกนอกหน้ามากเกินไป ไม่เสียขวัญ ไม่โทษผู้อื่นหรือสิ่งต่างๆ แสดงความยินดีและยอมรับความสามารถของฝ่ายชนะ การรู้ชนะหมายถึง เมื่อชนะไม่ เย้ยหยัน หรือถูกเหยียดหยามฝ่ายแพ้ ทั้งทางวาจาและการกระทำ ไม่แสดงความ คีใจจนออกนอกหน้ามากเกินไป พยายามเอาชนะโดยใช้ความสามารถของตนเอง ไม่วาจางหรือขอร้องให้ฝ่ายตรงข้ามยอมแพ้ พยายามเอาชนะด้วยกำลังใจ และ ความสามารถทางร่างกายที่เหนือกว่า เห็นอกเห็นใจฝ่ายแพ้ การรู้ภัยหมายถึง ให้ ภัยซึ่งกันและกันในความพลาคลั่งที่เกิดขึ้น¹

ในปี พ.ศ. 2524 จักรชัย โกมารทัต และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง ความคิด เห็นของครู อาจารย์พลศึกษา ต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียน โดยใช้แบบ สอบถามเป็นเครื่องมือในการ เก็บข้อมูลจากครู อาจารย์พลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา 200 คน สรุปผลได้ว่า ครู อาจารย์พลศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาพลศึกษาจะช่วย ปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียนได้ การปลูกฝังสามารถทำได้กับนักเรียนทุกเพศ ทุกวัย ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นอุดมศึกษา และครูอาจารย์ที่จะเป็นผู้ให้การปลูกฝัง ควร เป็นผู้ที่น้ำใจนักกีฬาด้วย นอกจากนี้ ยังเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าคนทรูแพ้ รู้ชนะ รู้ภัย นั้นว่า เป็นคนมีน้ำใจนักกีฬา และผู้ถูกพิพาก็สามารถแสดงออกถึงความ เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาได้

¹ชินทรชัย อินทราภรณ์, "ลักษณะที่สำคัญของน้ำใจนักกีฬา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

ครู อาจารย์พลศึกษาเห็นด้วยว่า ผู้ที่จะช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาได้ดีที่สุด ได้แก่ ครูพลศึกษา ส่วนอาจารย์วิชาการทั่วไปก็สามารถช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียนได้เช่นกัน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนก็นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาคือช่วยการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬานั้น สามารถทำได้ทุกวัน เวลา และสถานที่ กีฬาประเภททีมจะช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาได้ดี ส่วนกีฬาประเภทต่อสู้ก็สามารถแสดงถึงความมีน้ำใจนักกีฬาอย่างลึกซึ้ง และควรมีการอบรมเรื่องน้ำใจนักกีฬาทุกครั้ง ที่มีการประชุมใหญ่นักเรียนทั้งโรงเรียน¹

ในปี ค.ศ. 1953 โฟห์เรนบาค (Foehrenbach) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเข้าร่วมเล่นกีฬาในเวลาเลิกเรียนของนักเรียนหญิง "Why Girls Choose After-School Sports" ผลการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมเล่นกีฬาของนักเรียนหญิงช่วยให้มีเพื่อนมากขึ้น และที่เห็นเด่นชัด คือ การได้พบปะสังสรรค์กันในหมู่คณะโดยอาศัยกิจกรรมกีฬา เป็นสื่อ รวมถึงความจำเป็นในการเตรียมตัวเองให้มีทักษะทางด้านกีฬา เพื่อเข้าร่วมเล่นกีฬากับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นความต้องการอันสำคัญ และการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาหลังจากเลิกเรียนแล้ว นอกจากสนองความต้องการให้เด็กได้เข้าร่วมเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนานผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนซึ่งอยู่ในวัยรุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดีอีกด้วย²

¹ ชัชชัย โกมารทัต และคณะ, "ความคิดเห็นของครู อาจารย์พลศึกษา ต่อการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียน" (รายงานผลการวิจัยของภาควิชาพลศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

² L.M. Foehrenbach, "Why Girls Choose After-School Sports," Journal of Health, Physical Education and Recreation 24 (June 1953) : 34.

ในปี พ.ศ. 1954 บิดดูลพ์ (Biddulph) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา ที่เป็นผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางค่านักกีฬาสูง จำนวน 50 คน กับผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางค่านักกีฬาต่ำ จำนวน 50 คน โดยใช้ความคิดเห็นของครู และใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพแคลิฟอร์เนีย (California Test of Personality) เป็นเครื่องมือ ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางค่านักกีฬาสูง มีความสามารถในการปรับตัวทางค่านักกีฬาได้ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางค่านักกีฬาต่ำ¹

ในปี ค.ศ. 1956 แอนโตแนคซี (Antonacci) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมเล่นกีฬาและความสนใจของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์ "Sports Participation and Interest of High School Boys in the State of Illinois" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐอิลลินอยส์ จำนวน 3,000 คน ให้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนสนใจกีฬาประเภทว่ายน้ำ บาสเกตบอล ซอฟบอล การแล่นเรือ การตกปลา กีฬาที่นักเรียนสนใจน้อย เป็นกีฬาที่เล่นในฤดูหนาว
2. การกีฬาที่ไม่สนองความต้องการของนักเรียนเป็นเพราะเหตุว่านักเรียนมีความเข้าใจในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการ เล่นกีฬาน้อยไป นักเรียนไม่ต้องการ เล่นกีฬาเพราะสนใจการเรียนมากกว่า และนักเรียนที่เล่นกีฬาน้อยหรือไม่เล่นกีฬาเลย เป็นเพราะเหตุว่าขาดทักษะทางค่านักกีฬาต่าง ๆ ที่จะ

---

¹L.G. Biddulph, "The Study of Athletic Achievements and Social Adjustment of School Boys," Research Quarterly 25 (March 1954) : 1-7.

สามารถเข้าร่วมเล่นกีฬากับผู้อื่นได้¹

ในปี ค.ศ. 1963 โบวีเยอร์ (Boveyer) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดรวบยอดของนักเรียนในระดับ 4, 5 และ 6 ที่มีต่อน้ำใจนักกีฬา โดยการเล่านิทานสั้น ๆ ที่เกี่ยวกับน้ำใจนักกีฬา จำนวน 12 เรื่อง ที่เด็กยังไม่เคยฟังมาก่อน แล้วให้เด็กสรุปความหมายของน้ำใจนักกีฬานั้นว่ามีความหมายต่อตัวเด็กอย่างไรโดยอิสระ ผลปรากฏว่า การเล่านิทานที่เกี่ยวข้องกับน้ำใจนักกีฬา อาจจะช่วยหรือไม่ช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ถ้าหากเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวเด็กก็ช่วยได้น้อยจนแทบจะวัดไม่ได้ และการเล่านิทานให้เด็กฟังเพียงครั้งเดียว ไม่เพียงพอที่จะช่วยให้เด็กเกิดความคิดเกี่ยวกับความหมายของน้ำใจนักกีฬาได้²

ในปี ค.ศ. 1965 ไรค์ (Ried) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในค่านคุณธรรมและน้ำใจเป็นสิ่งที่ควรนำมาสอนในห้องเรียนหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการจะเน้นเรื่องค่านิยมค่านคุณธรรมและน้ำใจในขณะสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยวิธีสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซานดิอาโก ด้วยการสุ่มตัวอย่างจากครูที่สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 105 คน เพื่อถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการสอนค่านิยมค่านคุณธรรมและน้ำใจ ผลการศึกษาปรากฏว่า ครูมีความเห็นว่า ครูทุกคนควรสอนค่านิยมค่านคุณธรรมและน้ำใจให้แก่นักเรียน เพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น การสอนค่านิยมค่านคุณธรรม และน้ำใจนั้น ควรจะได้อสอนในห้องเรียน ครูหมวดวิชาต่าง ๆ ก็ควรแทรกการสอนเรื่อง

¹Robert Josept Antonacci, "Sports Participation and Interest of High School Boys in the State of Illinois," Dissertation Abstracts International 17 (April 1957) : 86-A.

²George Boveyer, "Children's Concept of Sportsmanship in the 4th, 5th and 6th Grades," Research Quarterly 34 (October 1963) : 282-287.

นี้ไว้ในวิชาที่สอนด้วย โดยเฉพาะครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากมีความเห็นว่า
จำเป็นที่จะต้องสอนเรื่องนี้ในห้องเรียน การศึกษาได้ผลตามสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้

ในปี ค.ศ. 1974 สเตราบ และฟีลอค (Straub and Felock) ได้ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียนหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ระหว่างกลุ่มที่มีความประพฤติกี่ เรียบร้อยกับกลุ่มที่มีความประพฤติกี่ไม่เรียบร้อย เป็น
การ เปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียนหญิงทั้งสองกลุ่ม ที่มี
ช่วงอายุอยู่ระหว่าง 14-16 ปี ซึ่งได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่มีความประพฤติกี่ เรียบร้อย และเลือกโรงเรียนที่
อยู่นอกเมือง

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่มีความประพฤติกี่ เรียบร้อยเช่นกัน แต่ใช้โรงเรียน
ที่อยู่ในเมือง

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่เขาจัดขึ้นเอง

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มที่อยู่ในเมืองมีทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรม
พลศึกษาแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และกลุ่มที่อยู่ในชนบท
มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาไม่แตกต่างจากกลุ่มที่จัดเลือกขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .01²

ในปี ค.ศ. 1977 สมิท (Smith) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมิน
ความมีน้ำใจของผู้ที่เป็นนักกีฬา และผู้ที่ไม่เป็นนักกีฬาในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับ

¹Rammon R. Ried, "Moral and Spiritual Values to Teach or Not to Teach?," Journal of Secondary Education 4 (February 1965) : 77-80.

²William F. Straub and Thomas Felock, "Attitudes Toward Physical Activity of Delinquent and Non-Delinquent Junior High School Age Girl," Research Quarterly 45 (March 1974) : 159-162.

7 - 12 โดยใช้แบบทดสอบ ฮาสกินส์ (Haskin Action - Choice) กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มผู้ชายที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา กลุ่มนักกีฬาหญิง และกลุ่มผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา จำนวนกลุ่มละ 120 คน ผลการศึกษพบว่า

- ผู้หญิงมีระดับความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่าผู้ชาย
- ผู้ที่เป็นนักกีฬาและที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา มีระดับความมีน้ำใจนักกีฬา

ไม่แตกต่างกัน

- นักกีฬาหญิงมีระดับความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่านักกีฬาชาย
- ผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา มีระดับความมีน้ำใจนักกีฬาสูงกว่าผู้ชาย

ที่ไม่ได้เป็นนักกีฬา

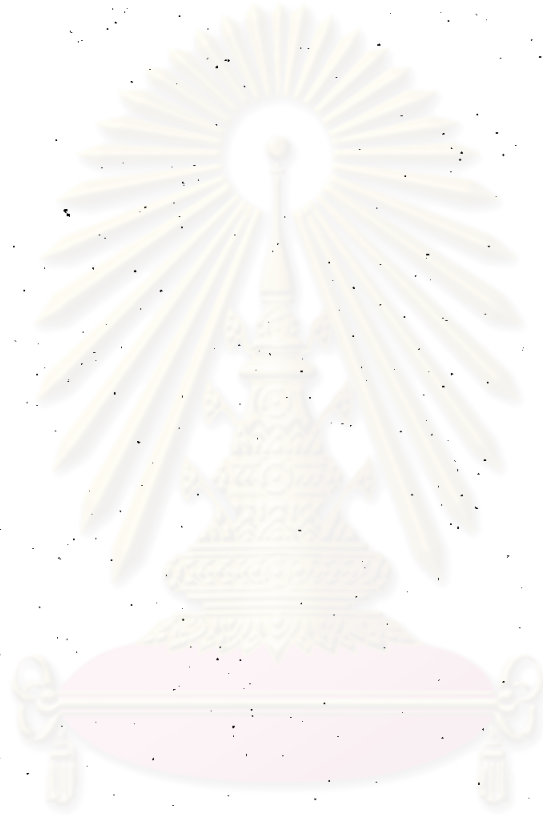
- ประสบการณ์ในการแข่งขันไม่มีผลต่อการพัฒนาความมีน้ำใจนักกีฬา

ในแต่ละเพศ¹

ในปี ค.ศ. 1978 แมคมาฮาน (Mc mahan) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินทัศนคติเกี่ยวกับน้ำใจนักกีฬาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ให้ความความแม่นยำและเชื่อถือได้ กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชายหญิงระดับชั้น 10, 11 และ 12 จำนวน 667 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประเมินทัศนคติเกี่ยวกับน้ำใจนักกีฬา 48 ข้อ ซึ่งรวมพฤติกรรมทั้งทางบวก และลบที่เกิดขึ้นจากการเล่นกีฬา 5 ประเภท คือ เบสบอล บาสเกตบอล ฟุตบอล กอล์ฟ เทนนิส และพฤติกรรมที่ไม่เฉพาะเจาะจงที่จะต้องเป็นการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬา ผลการศึกษพบว่า ควรมีการลดจำนวนแบบสอบถามจาก 48 ข้อ เหลือเพียง

¹Essie Dell Smith, "Sportsmanship Evaluation of Athletes and Non-Athletes in Jouior and Senior High School," Disserta tion Abstracts International 38 (January 1978) : 4028-A.

27 ข้อ ในจำนวนแบบสอบถาม 27 ข้อนี้ ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับความซื่อสัตย์
10 ข้อ การเล่นอย่างยุติธรรม 9 ข้อ และความอ่อนน้อมและการรู้จักควบคุม
ตนเอง 8 ข้อ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹Rosemary McMahan, "The Development of An Instrument
for Assessing Sportsmanship Attitudes," Dissertation Abstracts
International 39 (February 1979) : 4808-A.